

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztály

Tárgy

385.85

Hely

Idő

" 1914 "

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Vázsonyi Vilmos a Városi Villamos ügyéről

Forrás: Az Est

Bp.

(Hely)

1914 1/13

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Vázsonyi Vilmos a Városi Villamos ügyéről

— Az Est tudósítójától. —

A Városi Villamosvasut körül tervezett reformok, az engedély meghosszabbítása, a viteldíjak állítólag tervezett felemelése, nagy feltűnést kelt mindenütt. Vázsonyi Vilmos, a kinek szava a kérdés megoldásánál bizonyára a legnagyobb súlyal esik latba, az alábbiakban fejt ki minden félreértés elkerülése végett a maga álláspontját.

Vázsonyi nyilatkozata így hangzik:

— Mikor a Városi Villamos részvényeinek többségét megszereztük, én ehhez azért járultam hozzá, mert ezzel véltem elérhetőnek, hogy még az 1917-ben lehetséges megváltás előtt befolyást gyakorolhasunk a közuti közlekedésre, másfelől ha 1917-ben rákerülne a sor a megváltásra, biztosítuk, hogy a társaság olyan osztalékpolitikát csináljon, a mi számunkra nem teszi súlyosabbá a megváltás feltételeit. Megvolt a teljesen megállapodott nézetem arról is, hogy miként kell a részvényvásár finansziális eredményeit gyökeresen megjavítani oly módon, hogy a város a kölcsön-pénzen megvett részvényeken nem-

csak ne veszítsen, hanem újabb jövedelemhez is jusson.

— Sajnálatomra a Városi Villamos ügyében az első esztendő előkészítő reformjai óta stagnáció állott be. A reggeli órákban behozta a mérsékelt tarifát és megjavította a kisebb fizetésű alkalmazottainak javadalmazását, majd keresztülvitte az alapszabályoknak azt a változtatását, hogy minden határozathoz elegendő az egyszerű többség, a mivel a főváros a jövő tranzakcióira nézve biztosította magának a kizárólagos döntő befolyást.

— Azóta minden sürgelésemmel dacára nem tárgyalták le a Városi Villamos új programját. Már a tranzakció alkalmából kifejtettem, hogy miképpen kell ellensúlyozni a magas áron történt részvényvásárlás hátrányait. Kifejtettem, hogy az új vonalak engedélyezését két feltételhez kell kötni. Az egyik, hogy a Városi Villamos által a bruttó-jövedelemből adott részesedést fel kell emelni, hogy az olyan méretű legyen, mint a Közuti által nyújtott részesedés. Habár a részvények többsége a mienk, a részvényesek másik felét tekintve, ez mindenesetre jövedelem-szaporítást jelent a városnak. A második kikötés az volna, hogy az új részvények kibocsátásánál ezeket kizárólag a város kapja meg, még pedig névértéken, tehát minden felpénz fizetése nélkül. Ugy, hogy az új részvények árát hozzáadva az ere-

leti részvényvásárláshoz, egy átlag-zámitással kapom meg a részvény-értel valódi árát. E mellett ily módon az idegen részvényesek számát aránylag mindjobban leszorítom, úgy hogy azok többé nem a részvényeknek majdnem a felét, hanem csak $\frac{1}{3}$ -át vagy $\frac{1}{4}$ -ét képviselik.

— Ezek a feltételek számomra mindig a *conditio sine qua non*-t képezték, mely nélkül az új vonalak engedélyezése lehetetlen. Mert hiszen az eredeti részvényvásárlásnál az én felfogásom szerint az egyik cél az volt, hogy a Városi Villamosnak a város szempontjából előnytelen szerződését részvénytöbbségünk se-

gítségével az új vonalak engedélyezése címén a város számára pénzügyileg előnyössé tegyük. Arról, hogy a régi szerződésben a város számára biztosított bármely jogról a város lemondjon, szó sem lehet, tehát változatlanul meg kell maradnia a megváltás időpontjának és változatlanul a háramlás időpontjának is, vagyis annak az időpontnak, a mikor a vasut ingyen jut a főváros birtokába.

— Hogy folynak-e most előzetes tárgyalások vagy megbeszélések a Városi Villamos programjára nézve, nem tudom. Én semmiféle ilyen értekezleten részt nem vettem. Az e célra kiküldött bizottságot még nem hívták össze. Korai volna tehát az anyag ismeretének hiányában részletkérdésekbe bocsátkozni.

számomra elegendő, hogy én tudom, hogy milyen alapelvek azok, melyekhez ragaszkodom és melyekből engedni hajlandó nem vagyok. A közönség megnyugtatóra azonban néhány megjegyzést kell tennem.

— Egyre azt olvasom, hogy a város tárgyal a vasutársasággal. Ez anakronisztikus beszéd. A Városi Villamos ügyében a város tulajdonképpen önmagával tárgyal, mert hiszen övé a részvénytöbbség és a feltétlen rendelkezési jog. A kisebbség részvényei szanaszéjjel vannak szórva számtalan kézben. Nincs bank vagy csoport, legalább az én tudomásom szerint, mely a kisebbség képviselőit jogositva van. Hogy a város önmagát becsapja és elárulja, ezt az esztelenséget vagy silányságot talán még sem lehet róla feltételezni. Általában anakronizmus a Városi Villamosról, melylyel a főváros rendelkezik, úgy diskurálni, mint egy idegen vasutról. Csodálatos jelenséggel találkoztam én bizonyos urak részéről, valahányszor előbbre akartam vinni a mi vasutunk ügyét.

— Ha olyan radikális tervvel állottam elő, mint például hogy minden kibocsátott részvény névértéke legyen a fővárosé, akkor szent haraggal védelmezték a magántulajdont és felháborodtan harsogták: ez lopás, a részvényes-kisebbség kifosztása. Ha pedig arról volt szó, hogy előnyben kell részesíteni a mi

vasutunkat, akkor viszont ugyanazok az urak azzal álltak elő: nem szabad elfelejteni, hogy az előnyből a kisebbségi részvényesek is részesülnek. Vannak urak, a kik a részvényvásárt nagy buzgalommal támogatták és a Városi Villamos fejlesztését épp oly buzgalommal akadályozzák. Mintha a város azzal beöltötte volna hivatását, hogy egy nagy csomó részvény terhé levette a régi részvényesek nyakáról...

— Nem tudok arról, hogy a városnak biztosított újabb jogok és előnyök ellenében akarnak-e könnyebbséget adni a társaságnak az új vonalak költségeinek törlesztésénél. Ha ez így volna, én el tudok képzelni bizonyos megoldási módokat, a nélkül hogy az anyag ismeretének hiányában erről megállapodott nézeteim volnának. Így lehetséges, hogy a város *a maga rezsijében* építi az új vonalakat és gazdaságosság szempontjából azokat *kezelésre* a Városi Villamosnak adja át. Ez annyit jelent, hogy a város maga veszi fel a törlesztési kölcsönt, ha eljön a megváltás ideje, esetleg megváltja a régi vonalakat, ha eljön a háramlás ideje, ingyen kapja meg a régi vonalakat, az új vonalakat pedig átveszi saját *kezelésre*, fen-

maradván természetesen számára az új vonalak még nem törlesztett kölcsönrészletének fizetési kötelezettsége. Csak forma szerint különbözik ettől az a megoldás, hogy a megváltási és háramlási idő teljesen változatlanul hagyása mellett a *társaság* építi az új vonalakat, a társaság veszi fel a törlesztési kölcsönt. Ebben az esetben a megváltás időpontjában megváltjuk a régi vonalakat és átveszünk az új vonalak nem törlesztett kölcsönét és átveszünk a fizetési kötelezettséget az új vonalak nem törlesztett kölcsönrészletére, a háramlás időpontjában pedig ingyen kapjuk meg a régi vonalakat és átveszünk az új vonalak nem törlesztett kölcsönrészletének fizetési kötelezettségét.

— A közönséget nyugtalanító hírek közé tartozik a *tarifaemelés is. Erről sem tudok, nem is hallottam róla.* A mit diskurálás közben erről mondtam, csak annyi, hogy el tudok képzelni olyan *tarifa-reviziót*, a mely jobb pénzügyi eredményeket hoz, egyes relációkban emelésnek látszik, de még sem az, mert *más relációkban leszállítás jelel meg annak.* De a reggel alacsony tarifák behozatala után fel sem tehető, hogy olyan tarifa-revizió következhetne, he hármikor, a mely *e közlekedési eszköz igénybevételét megnehezítené a lakosság széles rétegeire nézve.* Annak

a ^{uu} pla játéknak, a mely a Városi Villamosvasut fejlesztésének megakadályozása érdekében folyik, mely egyszer a magánvagyon szentségét, máskor pedig kedvezményezett részvényeseket harsog, a szerint, a mint céljának megfelel, gyökeresen véget kell vetni. A Városi Villamosvasutat *teljesen városiáá kell tenni*, hogy abban senkivel se osztozkodjunk. Akkor aztán nyilvánvalóan bűnös lesz minden törekvés, a mely gáncsot vet annak, hogy a város a maga vasutját fejleszthesse, úgy a közlekedés, mint pénzügyeinek javára.